

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 14. marts 2018
Sagsnummer: 2018-320

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om forslag til Kommissionens gennemførelsesforordning xx/xx af dd.mm.2017 om ikke-fornyelse af godkendelsen af aktivstoffet thiram, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011, komité-sag.

Det forventes, at forslaget vil blive sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 21.-22. marts 2018.

Forslaget om ikke fornyet godkendelse af thiram påvirker ikke miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man arbejder for, at Kommissionen på basis af en ny ansøgning fremsætter forslag om godkendelse af Thiram til bejdsning af roefrø og spinatfrø.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

7. marts 2018
MFVM 480

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens gennemførelsesforordning xx/xx af dd.mm.2017 om ikke-fornyelse af godkendelsen af aktivstoffet thiram, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen foreslår, at aktivstoffet thiram ikke gives fornyet godkendelse i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler (komitesag). Hvis forslaget bliver vedtaget, vil det betyde, at stoffet slettes fra bilag til Kommissionens forordning nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer, og at stoffet ikke må indgå i godkendte midler i Danmark. Der er ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner eller kommuner. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da de danske godkendelser af midler med thiram vil skulle trækkes tilbage. Forslaget kan potentielt medføre væsentlige økonomiske omkostninger for erhvervslivet. Det forventes, at forslaget vil blive sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 21.-22. marts 2018. Thiram er søgt godkendt i EU til sprøjtning samt bejdsning af majs, hvor der ikke er vist sikker anvendelse ved de i EU ansøgte anvendelser. Forslaget om ikke fornyet godkendelse af thiram påvirker ikke miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark. Det er vurderingen, at der for thiram kan vises sikker anvendelse til de ansøgte anvendelsesområder i Danmark, som specifikt drejer sig om bejdsning af roefrø og spinatfrø med lave danske doseringer, som derfor ikke udgør en risiko for miljøet. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man arbejder for, at Kommissionen på basis af en ny ansøgning fremsætter forslag om godkendelse af Thiram til bejdsning af roefrø og spinatfrø.

Baggrund

Foreløbigt forslag til Kommissionsforordning udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning xx/xx af dd.mm.2017 om ikke-fornyelse af godkendelsen af aktivstoffet thiram, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 forventes fremsendt til medlemsstaterne.

Forslaget har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler især artikel 14, og 20, som fastlægger, at godkendelsen af aktivstoffer skal fornyes i henhold til forordningen, og at Kommissionen

skal foreslå enten en fornyet godkendelse eller en ikke fornyet godkendelse af et aktivstof, når re- vurderingen af dette er foretaget.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen ændret forslag eller indenfor en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen et ændrede forslag eller indenfor en måned forelægge forslagene for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 21.-22. marts 2018.

Formål og indhold

Det foreløbige forslag drejer sig om ikke- fornyet godkendelse af aktivstoffet thiram i henhold til forordning om plantebeskyttelsesmidler. Aktivstoffet er blevet vurderet af en medlemsstat, og vurderingen er derefter behandlet i mindre ekspertgrupper og endelig i arbejdsgrupper under EFSA (Den Europæiske Fødevareresikkerheds Autoritet), hvor flere medlemsstaters pesticidmyndigheder har deltaget. Disse vurderinger har resulteret i ovennævnte forslag, der har til hovedformål ikke at forny godkendelsen af aktivstoffet i henhold til forordning 1107/2009. EFSA har udarbejdet konklusionsrapport over risikovurderingen for aktivstoffet. Rapporten er tilgængelig på EFSA's hjemmeside.

Ifølge Kommissionens udkast til vurderingsrapporten, der hører til forslaget, har vurderingen af aktivstoffet ud fra de i bilag II angivne anvendelsesområder vist, at det ikke kan antages, at aktivstoffet opfylder betingelserne i artikel 4 stk. 1-4 i forordning 1107/2009 for godkendelse. Det vil sige, at der er uacceptable effekter på sundhed og miljø.

De angivne anvendelsesområder er:

Aktivstof	Anvendelsesområde i EU
Thiram	Svampemiddel til bejdsning af majs, desuden til sprøjtning af blandt andet sten-og kernefrugttræer og jordbær

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Aktivstoffet thiram er godkendt i EU i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler, som er direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil stoffet blive slettet fra bilag til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget. Der er godkendt plantebeskyttelsesmidler med thiram i Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da godkendelse af midler indeholdende thiram skal trækkes tilbage. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget om ikke-fornyelse af thiram har erhvervsøkonomiske konsekvenser, da der i Danmark er godkendt midler til følgende anvendelser: I Danmark anvendes thiram til bejdsning af roefrø, som sås i Danmark og til bejdsning af roefrø til eksport, samt til bejdsning af en række havefrø primært til eksport.

En ikke-fornyelse af thiram vurderes af Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet (AGRO) at medføre økonomiske konsekvenser for produktionen af roer samt produktion og salg af frø.

En ikke-fornyelse af thiram vurderes at reducere udbyttet fra produktion af sukkerroer og foderroer, da der ikke længere vil kunne anvendes frø bejdsset med thiram. AGRO vurderer, baseret på det vægtede gennemsnit af en række forsøg, at en realistisk reduktion i udbyttet er på ca. 1-3 %. I værste fald kan der dog forekomme en reduktion på op til 11 %. De direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser fremgår af nedenstående tabel

	1 % udbyttereduktion	3 % udbyttereduktion
Sukkerroer	6 mio. kr.	17 mio. kr.
Foderroer	1 mio. kr.	2 mio. kr.

Vurderingen af de erhvervsøkonomiske konsekvenser er forbundet med usikkerheder, men det vurderes de økonomiske konsekvenser for producenter af foderroer og sukkerroer vil være betydelige.

Udover de erhvervsøkonomiske konsekvenser på produktion af afgrøder, vil en ikke-fornyelse af Thiram påvirke eksporten af frø fra Danmark, særligt til lande uden for EU, grundet frygt for smittefare. AGRO kan ikke vurdere det potentielle tab, men branchen oplyser, at et fald i den danske eksport af roefrø og spinatfrø på 20 % er realistisk. En 20 % reduktion i eksporten svarer til en nedgang på 100 mio. kr. for roefrø og 32 mio. kr. for spinatfrø. Effekten på eksporten er vurderet skønsmæssigt og er forbundet med betydelig usikkerhed.

En nedgang i den danske eksport må forventes at reducere værditilvæksten knyttet til den forarbejdning, inklusiv bejdsning, som behandling af frø generer i Danmark. Denne effekt er ikke kvantificeret, men må forventes at medfører erhvervsøkonomiske omkostninger. Disse effekter vil dog være betydeligt lavere end de direkte effekter på eksporten. Det bemærkes desuden, at tilpasninger i afgrødesammensætninger som følge af en ikke-fornyelse ikke indgår i den erhvervsøkonomiske vurdering. For produktionen af havefrø inklusiv spinat vil dette potentielt kunne øge de erhvervsøkonomiske konsekvenser, mens det for sukker- og foderroer vil kunne reducere omkostningerne.

De anførte vurderinger for de enkelte afgrøder er en worst case vurdering. Såfremt Kommissionens forslag vedtages, kan erhvervet efterfølgende søge om national dispensation til brug af thiram i visse situationer, hvis dispensationsbetingelserne er opfyldt. Der kan dog ikke gives dispensation til bejdsning af frø til eksport. Det er derfor ikke muligt at estimere det konkrete omfang af de erhvervsøkonomiske konsekvenser, da det konkrete omfang vil bero på eventuelle dispensationer, og deraf mindre tab. Yderligere kan det ikke udelukkes, at der på et senere tidspunkt vil blive godkendt andre aktivstoffer, som kan bruges som alternativer.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget om ikke fornyet godkendelse af thiram forventes ikke at påvirke miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark.

EU vurderingen har vist, at thiram skal klassificeres for sundhedseffekter. Thiram er akut toksisk og skal have klassificeringerne Farlig ved indånding og Farlig ved indtagelse. Stoffet er desuden hud- og øjenirriterende, og kan udløse allergisk hudreaktion. Derudover har ECHA klassificeret thiram "Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering". Thiram er ikke skadeligt for forplantningsevnen, er ikke fosterskadeligt og skader ikke arveanlæggene. Stoffet er mistænkt for at være kræftfremkaldende. Det er ikke endeligt afklaret, om thiram kan være hormonforstyrrende efter de midlertidige kriterier, og der er derfor stillet krav om yderligere data for afklaring heraf. Stoffet danner flere nedbrydningsprodukter i jord, grundvand, afgrøder og forsøgsdyr, for hvilke toksiciteten er uafklaret. Der er derfor stillet krav om yderligere data for afklaring af nedbrydningsprodukternes potentielle skadelige egenskaber. Risikovurderingen af thiram har vist, at der er sikker anvendelse for sprøjteførere, arbejdstagere, naboer og forbipasserende.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der er vist sikker anvendelse for så vidt angår menneskers sundhed. EU-vurderingen har vist, at thiram bliver omsat hurtigt i miljøet og grundvandsmodelleringen viser, at der ikke kan forventes udvaskning af thiram til grundvand. Men derimod kan der forventes udvaskning væsentligt over grænseværdien for nedbrydningsproduktet DMCS ved de søgte anvendelser med udsprøjtning, mens der er små overskridelser af grænseværdien ved anvendelsen som bejdsmiddel.

Thiram er meget giftigt overfor vandlevende organismer og følgende miljøklassificering er foreslået: H410 "Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer". Konklusion om, hvorvidt thiram er hormonforstyrrende afventer konklusionen på sundhedsområdet, eventuelt efter vurdering af yderligere data.

EU vurderingen dækker anvendelser som sprøjtemiddel, hvor der er en identificeret høj risiko for fugle og pattedyr, vandlevende organismer og bier samt bejdsning af majs, hvor der er identificeret risiko for fugle og pattedyr og til dels grundvand. Doseringen ved bejdsning af majs i EU er 57 g as/ha. For disse anvendelser er der ikke vist sikker anvendelse.

I Danmark anvendes thiram ikke som sprøjtemiddel, men kun til bejdsning af roefrø (pilletering) og spinatfrø til frøavl med en dosering, som er 10 gange lavere end den søgte anvendelse i EU i majs. Pilleterede roefrø give ingen væsentlig eksponering af fugle og pattedyr, og da dosis i Danmark er 10 gange lavere end den søgte EU anvendelse, vurderes det, at der ikke vil være uacceptable miljøeffekter under danske forhold.

På den baggrund vurderes det, at der vil kunne vises sikker anvendelse af thiram til bejdsning af roefrø under danske forhold, men denne anvendelse er ikke vurderet i forbindelse med EU-fornyelsen. Det vurderes derfor, at en ny ansøgning om godkendelse af thiram til bejdsning af roefrø, sandsynligvis vil kunne opnå en EU-godkendelse. En sådan ansøgning har dog ikke opsættende virkning.

Høring

Sagen har været i høring i EU-miljøspecialudvalget.

Dansk Frø kan ikke støtteforslaget om en ikke-godkendelse af thiram, da der er sikker anvendelse som bejdsemiddel. Dansk Frø fremfører, at thiram er et meget vigtigt bejdsemiddel for eksporten af roefrø, havefrø og græsrø til lande uden for EU. Desuden vigtigt som bejdsemiddel til roer og spinat til frø i Danmark. Dansk Frø finder det uforståeligt, når der kan vises sikker anvendelse under danske forhold, hvor det anvendes i meget små doser til bejdsning af roefrø og spinatfrø til dyrkning i Danmark. Branchen anmoder om en hurtig løsning for frøeksporten, hvis forslaget stemmes igennem, da den ellers straks vil blive standset til en lang række lande. Dansk Frø medlemsvirksomheder estimerer de erhvervsøkonomiske konsekvenser af et forbud mod thiram til at være betragtelige.

Landbrug og Fødevarer er bekymret over forslaget om en ikke-godkendelse af thiram, som er vigtig for dyrkning af roer og spinatfrø. Landbrug & Fødevarer finder det uforståeligt, idet Miljøstyrelsen kan vise sikker anvendelse i Danmark ved reducerede doser. Landbrug & Fødevarer mener, at den danske regering bør vurdere forslag om ikke godkendelse i forhold til den anvendelse, der er gældende i Danmark. Landbrug & Fødevarer peger endvidere på, at forslaget vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med officielle tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag er det usikkert, om der vil være kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Thiram er søgt godkendt i EU til sprøjtning samt bejdsning af majs, hvor der ikke er vist sikker anvendelse ved de i EU ansøgte anvendelser. Forslaget om ikke fornyet godkendelse af thiram påvirker ikke miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark. Det er vurderingen, at der for thiram kan vises sikker anvendelse til de ansøgte anvendelsesområder i Danmark, som specifikt drejer sig om bejdsning af roefrø og spinatfrø med lave danske doseringer, som derfor ikke udgør en risiko for miljøet. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man arbejder for, at Kommissionen på basis af en ny ansøgning fremsætter forslag om godkendelse af Thiram til bejdsning af roefrø og spinatfrø.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.